SERBISCH
(Lateinische Buchstaben)

Priručnik za orijentaciju i komunikaciju u Nemačkoj

REFUGEE GUIDE.DE

Dobrodošli u Nemačku!

Willkommen in Deutschland!

Ovaj priručnik ima za cilj da pruži informaciju o zemlji u kojoj se sada nalazite. Ovaj priručnik je dizajniran kao odgovor na obična pitanja izbeglica. Veći deo saveta u ovoj maloj knjizi ne treba posmatrati kao zakon ili strogo pravilo. Ljudi u Nemačkoj neće uvek delovati u skladu sa ovim uputstvom. Međutim, većina ponašanja opisana u nastavku su obična praksa za većinu ljudi, većinu vremena.

Sadržaj

Javni život 3

Lična sloboda 5

Zajednicki život 6

Jednakost 7

Životna sredina i ekologija 8

Hrana, piće i pušenje 9

Formalnosti i birokratija 11

Za hitne slučajeve 13

O ovom priručniku 14

Javni život

«Guten Tag» (Dobar dan) i «Auf Wiedersehen» (Doviđenja) su obični pozdravi. Kada se sretnu jedan ili nekoliko ljudi, uobičajeno je ih poydraviti. Na primer, prilikom ulaska u prodavnice ili lekarsku čekaonicu možete pozdraviti ljude koji su već tamo kao grupa sa «Guten Tag». Na isti način, možete pozdraviti ljude na putu u selu i udaljenim oblastima.

Imati osmeh u javnosti nije obično smatrano kao flertovanje, čak i kada se radi sa nepoznati ljudima. Ljudi obično samo pokušavaju da budu prijatni i dobrodošljivi kada su nasmejani.

Ljudi u Nemačkoj cene svoj lični prostor i svoju privatnost i neki put se čini da su udaljeni od drugih s vremena na vreme. To je potpuno uobičajeno sedeti pored stranca u vozu ili u restoranu satima, samo rekavši zdravo i doviđenja. Isto tako, mnogi ljudi vole da sede sami, na primer, u javnom prevozu.

Za privatnost i tišinu, ljudi često imaju svoja vrata zatvorena, npr u velikim poslovnim zgradama ili kod kuće. Smatra se pristojnim pokucati na vrata pre ulaska i obično ćete biti dobrodošli.

Nedelja je slobodan dan. Skoro sve prodavnice su zatvorene, a samo mali broj ljudi radi. Komšije će se žaliti ako ste bučni, npr ako kositi travnjak ili stavljate novu policu na zid. Isto tako, ljudi u Nemačkoj očekuju tišinu tokom vremena kada se spava, koje je između 22 časova (10 uvece) i 7 sati ujutru.

Raditi malu nuždu u javnosti može biti krivično delo. Javnim toaletima su dostupni u mnogim mestima. Toaleti obično su opremljeni sa toalet papirom, ali ne i sa tuševima. Sasvim je normalno baciti toalet papir u toalet, a ne u korpu za otpatke. Međutim, ovo se ne odnosi na higijenske uloške ili tampone. Koristite četku za brisanje eventualnih mrlja. Budite sigurni da napusti toalet čist i suv za sobom. Stoga je preporučljivo da se koristi toalet u sedećnom položaju. Gde nema pisoara ovo važi i za muškarce. Inaće, pranje ruku pre odlaska iz toaleta je higijenski standard.

U javnosti, posebno u javnom prevozu, smatra se nepristojno imati duge i glasne razgovore. Razgovori i telefonski pozivi su prilično tihi.

U javnom prevozu postoje mesta rezervisana za starije osobe, za bolesnike, i za trudnice, a neka mesta su zai kolica. Ljudi obično pokušavaju da obezbede ta mesta ili da ce premeste ukoliko se ukaže potreba.

Na pokretnim stepenicama, ljudi obično stoje na desnoj strani i hodaju na levoj strani.

Ako vam je potrebna pomoć, slobodno pitajte punoletno lice: Ljudi su obično ljubazni. Preporučljivo je da se ne prilazi deci bez dozvole roditelja.

čna sloboda

Svako može da izjasni i praktikuje svoju vlastitu veru - ili da nema nikakvu religiju uopšte. Religija se smatra privatnom stvari. Dakle, vi ste slobodni da verujete u šta god želite, ali od vas se očekuje da poštujete druge ljude i njihovo verovanje.

Mišljenja i debate u Nemačkoj su prilično orijentisana ka nagodbi i ne ka polarizaciji. Štampa uživa posebnu vrstu slobode, slobodu štampe, koja je garantovana zakonom. Štampa se bavi širokim spektru tema, uključujući kritike vlasti i društvenih institucija (npr Crkve). «Sloboda govora» vam omogućava da slobodno iznesete svoje mišljenje - dokle god niko ne diskriminiše protiv drugih ljudi, ili uvređuje duboko druge osobe, ili pak preti drugim osobama.

Izlivi nežnosti na javnom mestu između (ista ili različita pola) parova su uobičajeni. Tu se podrazumeva držati se za ruke, a takođe ljubiti se ili maziti se na javnom mestu. Ovo je opšteprihvaćeno ponašanje i ne treba obraćati pažnju na to.

Parcijalna golotinja je uobičajena i normalna, na primer, nositi majice i šorc ili kratke suknje. Gledati druge ljude smatra se nepristojno.

Saune i nekoliko bazena su «tekstilno slobodni». Inače ljudi nose kupaće kostime u javnim bazenima. Obično nema razdvajanja polova u bazenima i u saune, ali ponekad specijalna vremena su rezervisana samo za ili muškarce ili žene.

Zajednicki život

Ljudi u Nemačkoj se puno rukuju, i vole da se to uradi i kada dolazite i kada odlazite, i kada upoznajete nove ljude. To je običaj za osobu koja pridružuje grupi da uradi čvrsto rukovanje sa svakom osobom u grupi. Rukovanje je u pratnji pogledom u oči drugih osoba. Rukovanje zavisi za sve ljude u grupi - muške i ženske.

Kada se pozdravljaju prijatelji vrlo uobičajeno je za ljude da se zagrle, a u nekim delovima Nemačke, i da poljube jedno drugo, uglavnom suprotnog pola, na obraz. To se podrazumeva znakom prijateljstva a ne u seksualnim činom.

Ljudi često kažu šta misle. Oni ne žele da budu neljubazni, samo iskreni. (Konstruktivna) kritika smatra se centralni deo u poboljšanju sebe i drugih, naročito u stručnom životu. Biti kritikovan ili kritikovati nekoga nije neobično.

Tačnost je važna. Ako kasnite za sastanak ili za susret, kašnjenje od 5 minuta već može da se smatra kao nedostatak poštovanja zato što zadržava drugu osobu. Ako kasnite, pozovite osobu da javite da ste zakasnili. Ovo je običaj kada kasnite za posao i za privatne prilike, kao što su posete sa prijateljima.

Ako se nudi nešto, «nein, danke» (ne, hvala) je pristojan «ne», i «bitte» ili «gerne» znači «da».

Jednakost

Diskriminacija na osnovu pola, rase, vere ili seksualne orijentacije je zabranjena i može biti krivično gonjeni. Ako se osećate diskriminisani, ili ako vam neko bude pretio, čak i ako samo verbalno: možete pozvati policiju. Nasilje nikada nije prihvatljiv odgovor na bilo koju vrstu komentara, bilo uvredljivo, diskriminatorno ili preteće. Osim toga, nasilje je zabranjeno u Nemačkoj.

Muškarci i žene su jednaki i uživaju potpuno ista prava. Ako neko vas pita da nju ili njega ostavite na miru, vi apsolutno morate prihvatiti ovo: maltretiranje drugih ljudi, ili muškarca ilii žena je zabranjeno. Pitajte dozvolu kada bi hteli da slikate nekoga.

Homoseksualnost se smatra normalna u Nemačkoj. Na primer, prethodni ministar inostranih poslova je bijo otvoreno homoseksualac. Homoseksualni parovi takođe mogu registrovati legalno partnerstvo.

Ljudi mogu slobodno da biraju koga hoće da uzmu za bračnog partnera i da li žele brak uopšte. Sasvim je normalno da ljudi ostanu neudati, da imaju neudate roditelje, ili da ne imaju ili da ne hoću imati decu.

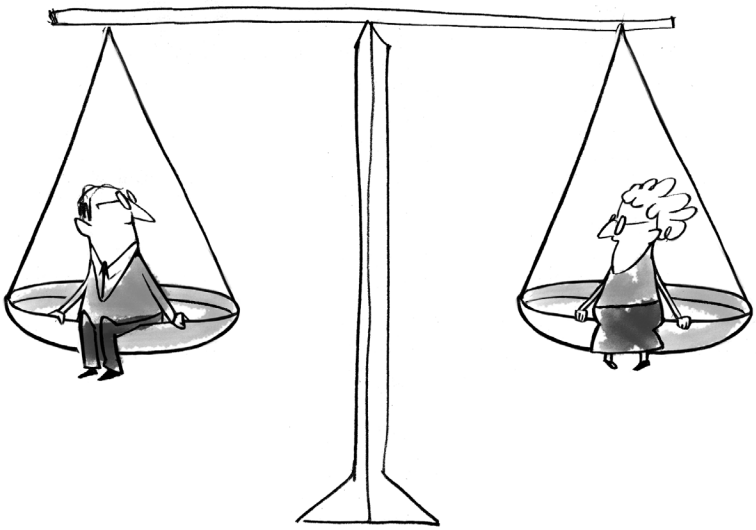

Životna sredina i ekologija

Ljudi u Nemačkoj su dobro za ekološko ponašanje: oni razdvajaju otpad i pokušavaju da recikliraju kada mogu. Oni ne vole otpad na zemlji. To je isto, kako u gradu, tako i u prirodi: na primer, u parkovima, pored puteva, i u šumi. Sasvim je uobičajeno da se čuva otpad ako nema kanta za đubre u blizini, čak i ako to znači nositi otpad dok se ne bude našla kanta za đubre. Tipično biće kanti za đubre u javnim prostorima, uključujući u železničkim stanicama, stanicama za autobus, parkovima, itd.

Mnogi ljudi u Nemačkoj pokušavaju da ograniče njihovo korišćenje energije i resursa. Ovo je urađeno za zaštitu životne sredine i da se uštedi novac. Na primer, ljudi pokušavaju da ne ostave frižider otvoren za predugo vreme (kod kuće ili u supermarketu). Ljudi obično takođe isključuju svetla kada napuste sobu.

Zatvoreni prozori obično dobro se zaklope. Stoga, možda će biti potrebno za ventilaciju da se otvori prozor s vremena na vreme. Da biste sačuvali energiju, isključite grejanje kada su prozori otvoreni.

Mnoge flaše imaju mali depozit (između 8 i 25 centi) koji će biti vraćeni kada se vrati flaša. Možete vratiti prazne flaše u svaki supermarket koji ih prodaje, ne samo supermarket gde ste ih kupili. Ovo pomaže životnoj sredini zato što recikliranje i nova upotreba flaša proizvodi manje đubreta.

Hrana, piće i pušenje

Voda sa česme je dopra za piti. Voda sa česme u Nemačkoj je pod strogim nadzorom i može da se slobodno pije. Postoji samo nekoliko izuzetaka od ovog pravila, na primer na javnim mestima ili upotreba vode u vozu, tu je obeleženo: «Kein Trinkwasser» (zabranjeno piti).

U Nemačkoj ćete naći raznu hranu koja uključuje i svinjsko, govedje, ili pileće meso. Uvek možete pitati koje meso je uključeno u vašem obroku ako ne želite da jedete određene vrste mesa. Tradicionalno Nemci jedu puno svinjskog mesa.

Možda ćete naći mnogo mesta koje prodaju Doner, jednostavan kebap sa mesom u piti. Dolazi bilo sa piletinom, teletinom ili jagnjećem mesom. Doner, kao i druge brze hrane (pizza, hamburger, pomfrit, itd) se obično jede bez pribora za jelo. Međutim, pribor za jelo se obično koristi kada se jede za stolom.

Mnogo nemačkih slatkiša su pravljeni sa želatinom koji je napravljen od svinjetine, tako da ako želite da se uverite da je slatko halal, kupite one slatkiše na kojim piše»vegetarian» na etiketi ili

proverite listu sastojaka za «gelatine».

Nemačka ima veliki izbor jeftinih radnji (na primer ALDI, LIDL, i Penni) i skupljih supermarketa (na primer REWE i EDEKA) koji prodaju sve što je ljudima potrebno za život. Osim toga, tu su i tržišta poljoprivrednika i malih supermarketa, uključujući i Turskih, Afričkih, Azijskih ili Grčkih supermarketa. Ako jedete samo halal meso i slatkiše, najverovatnije ćete ih naći u Turskim ili Arapskim supermarketima (ili restoranima). Za razliku od supermarketa, neke benzinske pumpe su otvorene 24 časa dnevno i često prodaju namirnice, ali su veoma skupi u odnosu na druga mesta.

Alkohol, uglavno pivo i vino, smatra se zajednički deo društvenih događaja uveče, isto kao što je tokom večere ili kada se ljudi druže. Takođe, potpuno je prihvatljivo da se ne pije alkohol, i mnogi Nemci ne piju alkohol uopšte. Ako ste ponuđeni sa alkoholnim pićem, uvek možete odbiti sa «Nein, danke». Vožnja nakon konzumacije alkohola je zabranjena.

Pušenje je uobičajeno u mnogim javnim mestima, za muškarce i za žene. U restoranima i na železničkim stanicama postoje određena «Prostor za pušenje-Smoking areas». Smatra se pristojnije da izađete napolje ili na balkon ako bi htela da pušite. Pušenje pored nepušača, dece, ili trudnica se smatra nepristojnim.

Formalnosti i birokratija

Prodavnice i (zvaničke) kancelarije otvaraju i zatvaraju se na vreme. Ako na primer radno vreme («Öffnungszeiten») završava se u 16 sati (4 popodne), preporučljivo je da budete tamo u 15:55 (3:55 popodne), jer je u 16:01 (4:01 popodne) možda već suočavaju se da vrata zatvore. Ovo isto važi i za vozove, autobuse itd i za njihov polazak.

Suočavanje sa birokratijom je ponekad veoma komplikovano i može da izgleda nerešivo. Potrebno je strpljenje i pratiti standardne procedure. Ovo može biti vrlo neprijatno. Međutim, ova birokratska procedura je ista za sve i da je diza-

jnirana da bude pravićna prema svima. Podmićivanje je krivično delo.

Ljudi u Nemačkoj uglavno drže se pravila saobraćaja. Oni poštuju znake i zaustavaju se na crvenom semaforu, čak i ako niko nije na vidiku. Ako nema znak ili semafor: osoba sa desne strane ima pravo prednosti («rechts vor links»).

Odvojene staze ili trake su namenjene za bicikle, posebno u grady. Tekstiranje i razgovori na telefonu u toku vožnje su zabranjeni. Kada putujete automobilom svi putnici su obavezni da se vežu pojasom. U kolima, deca moraju da koriste posebno sedište prikladno njihovom uzrastu.

Telefonski pozivi se obično primljalju u toku radnog vremena. To znači do 4 ili 5 sati popodne. Privatni pozivi se obično ne prave posle 9 ili 10 sati uveče. Prilikom poziva, recite prvo vaše ime за identifikacijy.

Kada budete koristili javni prevoz, potrebno je kupiti kartu unaprijed. Možete kupiti karte za prevoz u servisima vodova ili mašinama za karte. Prilikom ulaska u tramvaj, u autobus ili u gradni voz, ponekad morate da potvrdite kartu za svoju vožnju (u nekim gradovima, na primer, u Berlinu ili Minhenu). Postupak i vrste dostupnih ulaznica može varirati među regiona i gradova.

Za hitne slučajeve

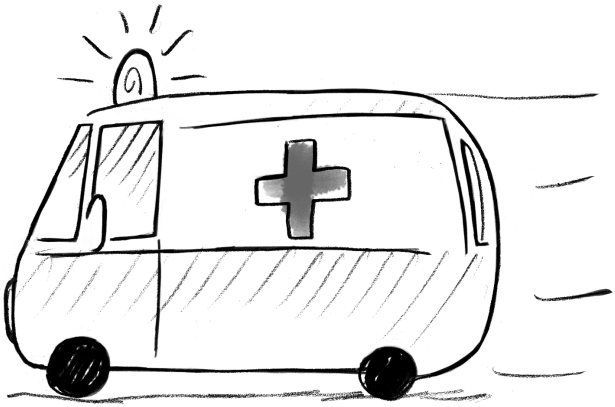

Uvek se trudite da pomognete drugim ljudima koji su u opasnosti. Nikada ne gledajte dalje, uvek možete nešto uraditi. Svako je dužan da pomogne osobi u opasnosti, na primer pružanje prve pomoći i pozivanje hitnih službi je vrlo važno (vidite dole).

U slučaju konflikta, krađe, seksualnog uznemiravanja: pozovite policiju (broj 110 na svim telefonima). Policajci su pretežno ljubazni i tu su da vam pomognu i shvataju ozbiljno svaki poziv.

U slučaju požara ili hitnog medicinskog slučaja, zovite vatrogasce (broj 112 na svim telefonima). Ovaj broj se koristi samo za naj hitnije slučaje. Isto važi i za hitnu pomoć i za bolnice.

Ako vam bude trebao lekar, izbeglice prvo moraju da konsultiraju zavod za socijalno osiguranje. Lekarske ordinacije rade od 8 sati ujutru do 12, i isito tako poslepodne ponekad. Većina lekara govori engleski.

Ako vam bi trebali lekovi noću, nedeljom ili kada su praznici, možete naći rezervnu apoteku («Not-Apotheke»). Možete saznati koja apoteka je na rezervi, tražite na gugel ili pozovite 22 8 33 (maks. 69 cent/min.) sa mobilnim telefonom. Najbliža apoteka je takođe reklamirana na vratima svih drugih apoteka koje su zatvorene.

Ovom priručniku

Ovaj priručnik je namenjen za posetioce u Nemačkoj, za izbeglice, i za buduće građane. Cilj je da orijentiše ljude na samom početku njihovog boravka u Nemačkoj. Što se tiče izbeglica, ovaj priručnik ima za cilj da pruži korisnu informaciju dok još ljudi ne mogu učestvovati u kurs integracije i u kurs za nemački jezik i kulturu. Od septembra 2015. godine, BAMF (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) ne daje nikakav priručnik za ovu svrhu.

Ovaj priručnik je dostupan u različitim jezicima sa ilustracijama (gde moguće). priručnik je dostupan na internetu sa mogućnošću štampanja za distribuciju. Štampana publikacija može postati dostupna kasnije.

Jedina svrha ovog priručnika je da pruži korisne informacije. Međutim , podrazumeva se da ovaj priručnik može da izgleda kao arogantan ili pogrdna. Ova interpretacija stalno se kritički ogleda u ovom projektu.

Koncept i sadržaj ovog priručnika je dizajniran i sastavljen uz podršku mnogih ljudi (ljudi iz npr Sirije, Avganistana, Sudana, Egipta, Palestine, ljudi koji su nedavno emigrirali u Nemačku; ljudi koji su trenutno izbjeglice, itd). To je od najvećeg značaja da se uključe izbeglice u dizajniranju ovog priručnika.

Kada smo rasgovarali sa izbeglicama o ovom projektu, posebno se raspravljalo o tome da li ovaj priručnik može da se smatra da prenosi arogantne ili pogrdne stavove. Izbeglice su izričito odstranile ovu brigu. Naprotiv, oni su tražili informacije koje se nalaze u ovom priručniku.

Impressum:
© Refugeeguide.de
Projektkoordination: Michael Strautmann, Franziska Fischer

Broschüren-Layout: Joanna Roer
Illustrationen: Maren Amini, maren-amini.de
Logo-Gestaltung: Freizeit-Werbeagentur.com

Redaktion: Viele ehrenamtliche Unterstützer, v.a. Studenten und Doktoranden, mit verschiedensten (geographischen und kulturellen) Hintergründen, die zu dieser crowd-gesourcten Orientierungshilfe beigetragen haben.

Übersetzungen:
Deutsch, Englisch, Arabisch, Französisch: eine Vielzahl ehrenamtlicher Unterstützer in Gemeinschaftsarbeit
Pashto: Organization of Afghan Alumni
Dari: Organization of Afghan Alumni und weitere Ehrenamtliche
Serbisch: Alexandra Vukovich
Mazedonisch: Alexandra Vukovich und Ana Ilievska Završnik
Albanisch: ein engangierter anonymer Unterstützer

Lekorat im Auftrag der Ernst Klett Sprachen GmbH:
Michael Krumm, mk-lektorat.de (Deutsch); Dr. Abbas Amin, arabisch-lektorat.de (Arabisch); Gillian Bathmaker (Englisch); Magali Armengaud (Französisch)